

postmottak@hod.dep.no
Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011, Dep.
0030 Oslo

Deres ref.: 14/2020

Vår ref.: TKR/AH

Oslo, 12.09.14

Høring – Fritt behandlingsvalg

Pensjonistforbundet viser til departementets høringsbrev av 16.06.2014

Pensjonistforbundets uttalelse er på vegne av Pensjonistforbundet og SAKO-organisasjonene (Postens Pensjonistforbund, Fagforbundet, Telepensjonistenes Landsforbund, Jernbanepensjonistenes Forbund, Politiets Pensjonistforbund, Statens Vegvesens Pensjonistforbund og LO-Stats pensjonistutvalg).

Pensjonistforbundet ønsker at helsetilbud til de eldre skal være godt integrert i hele helsevesenet, men at det gis spesielle tilbud i tillegg – som for eksempel geriatriske behandlingstilbud.

Selv om alle helsetjenestetilbud er av interesse for våre eldre, ønsker Pensjonistforbundet i vårt høringssvar å se det ut fra hva vi mener våre eldre pasienter er mest tjent med. Vi tror de besluttende organer er best tjent med et slikt svar.

Ordet «fritt» kan det settes spørsmåltegn ved. Det viktigste er at det er noe å velge blant. Valget vil skjæ innenfor helt bestemte rammer, og det bør det. Høringsnotatet bærer preg av at det viktigste ved fritt behandlingsvalg er å korte ned ventelistene, holde kostnadene på helsetjenestetilbudene under kontroll, og kanskje bedre kvaliteten på tilbudene. Det er en fordel at privat virksomhet tas mer i bruk, men at den fortsatt er et supplement, og kun det, til den offentlige behandlingsevne. Privat virksomhet drevet av ideelle organisasjoner ønsker vi velkommen.

Allmennlegen er et svært viktig ledd i vårt helsevesen, og Pensjonistforbundet er enig i at det skal kreves henvisning for å komme til spesialist. De helsetjenestetilbud som det henvises til, skal være godkjente av offentlig myndighet, og skal være under helsetilsynets kontroll. Det er i dag til en viss grad fritt valg når det gjelder fastlege, men svært mange pasienter har dessverre ikke noe valg. Fastlegeordningen har fått mye ros. Klager har helst gått på tilgang på tjenester.

Det er hevdet at kvalitet må prioriteres foran nærhet, når det gjelder utbygging av vårt helsevesen. For de eldre er nærhet av helsetilbudet en svært viktig kvalitetsfaktor. Selve reisen til behandlingstilbudet kan være en påkjenning for en helsesvak, og for en kroniker dreier det seg oftest om mer enn én reise.

Den gamle har ofte ikke nok viten om de tilbud han/hun skal velge mellom. Mange overlater til fastlegen hvilken spesialist eller sykehus som det skal gjøres bruk av. En del eldre bruker ikke internett, og beskrivelse av tidligere behandlinger som kjente har mottatt, er ikke alltid det beste å ha som referanse. Når det gjelder vurdering av spesialisttjeneste, kan det være nyttig å huske det gamle utsagn at mye verdifullt lar seg ikke telle, og mye som blir talt er ikke verdifullt.

Mange som velger sykehus utenfor sin nærhet, gjør det utfra hvor ventelisten er kortest. Små sykehus har noen ganger funnet «en nisje», en behandling som de er spesielt gode på, og det er en gunstig utvikling. Sykehusene må ha et visst antall behandlinger og prosedyrer årlig for å holde kvaliteten oppe.

Det er vanskelig å få en rettfærdig sammenlikning av kostnader mellom offentlig og privat virksomhet når det gjelder helsetjenestetilbud. De offentlige sykehus er pålagt strukturert undervisning og forskning blant annet, noe som lite skjer i privat virksomhet. Beredskap er kostbar, og ikke pålagt privat virksomhet i den grad som tilfelle er med det offentlige.

Det er å håpe at ikke anbud til helseforetakene fra privat spesialisttjeneste blir først og fremst vurdert utfra økonomi, men heller utfra kvalitet.

Pensjonistforbundet vil fremheve at det aller viktigste er at det etableres desentraliserte tilbud, der de mest vanlige lidelsene kan behandles, og at gamle skrøpelige, ofte med flere forskjellige sykdommer samtidig, ikke behøver å flyttes fra det ene sykehus til det andre.

Pensjonistforbundet frykter «fritt behandlingsvalg» kan føre til økt kommersialisering.

Med vennlig hilsen
Pensjonistforbundet

Borge Rørvik
forbundsleder

Anne Hanshus
Rådgiver